

Ohje käytössä: HUS-alueen perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido

Rakkula- ja haavaumanäytteet virologisiin tutkimuksiin

HUSLAB/Virologian ja preanalytiikan yhteinen ohje

Näyteastia ja näytemäärä

Nukleiinihappo-osoitukseen Copan UTM viruskuljetusputki (Copan UTM mini 3ml / tilauskoodi: Z31018) tai max 3 ml steriiliä keittosuolaliuosta sisältävä kierrekorkillinen muoviputki. Huom! Yksinomaan bakteerinäytteille tarkoitettut putket (esim. geeliputket) eivät sovellu virusnäytteiden kuljetukseen.

Virusviljelyyn Copan UTM viruskuljetusputki.

Näytteenotto

Näytteenottaja on hoitoyksikkö/lääkäri. Testin onnistumisen edellytyksenä on se, että näytteeseen saadaan **näytteenottokohdasta** riittävä määrä soluja.

Nukleiinihappo-osoitukseen tarkoitettuun näytteeseen hangataan rikutun rakkulan pohjalta, leesiosta tai limakalvolta steriilillä nailon- tai dacrontikulla mahdollisimman paljon soluja. Solupitoinen tikku laitetaan nestettä sisältävään muoviputkeen (Copan UTM viruskuljetusputki tai steriiliä keittosuolaliuosta sisältävä kierrekorkillinen muoviputki), joka tiiviisti suljettuna toimitetaan näytetikkuneen virologian yksikköön.

Virusviljelyyn tarkoitettu näyte lähetetään aina viruskuljetusputkessa. Nailon- tai dacrontikulla (ei hiili- tai alginaattitikulla) otetaan voimakkaasti hangaten soluja iholeesiosta, limakalvoilta (nielu, kohdunkaula, virtsaputki) tai silmästä. Näytetikka laitetaan viruskuljetusputkeen, joka tiiviisti suljettuna toimitetaan näytetikkuneen virologian yksikköön.

Ohje käytössä: HUS-alueen perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito

Näytteen säilytys ja lähetys

Nukleiinihappo-osoitukseen otettu näyte on suositeltavaa lähettää tutkivaan laboratorioon heti näytteenoton jälkeen, mutta näytettä voidaan säilyttää jääkaappilämpötilassa ennen lähettämistä enintään 1-3 vrk:n ajan. Pidempää säilytystä varten näyte tulee pakastaa vähintään $-20 (\pm 2) ^\circ\text{C}$:een, jolloin näyte on myös lähetettävä pakastettuna. Tuoreet näytteet voidaan lähettää kylmäkuljetuksena $+4 ^\circ\text{C}$:ssa diagnostisiin näytteisiin sovellettavan ohjeen (UN 3373) mukaan.

Virusviljelynäyte on suositeltavaa lähettää tutkivaan laboratorioon heti näytteenoton jälkeen, mutta näytettä voidaan säilyttää jääkaappilämpötilassa ennen lähettämistä enintään 1-3 vrk:n ajan. Näytekuljetus huoneenlämmössä tavallisena postikuljetuksena diagnostisiin näytteisiin sovellettavan ohjeen (UN 3373) mukaan.

Poikkeuksen edellä mainittuun postikuljetukseen aiheuttavat infektiohälytystilanteet, joissa edellytetään yhteydenottoa tutkivaan laboratorioon jo ennen näytteenottoa. Näissä tilanteissa noudatetaan tarvittaessa tartuntavaarallisten aineiden (UN 2814, UN 2900) lähetys- ja pakkausohjetta P620/PI602.